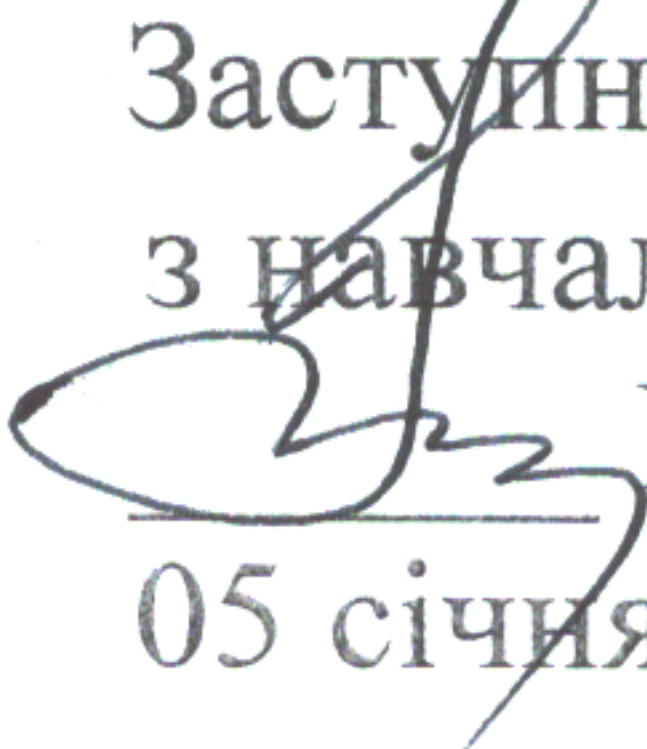

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «УМАНСЬКИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ТЕХНОЛОГІЙ ТА БІЗНЕСУ УМАНСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ САДІВНИЦТВА»
Циклова комісія обліково – фінансових та економічних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з навчальної роботи

 Наталія НИКОЛЮК
05 січня 2024 року

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
МЕНЕДЖМЕНТ

Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітньо – професійна програма	«Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітньо-кваліфікаційний рівень	Фаховий молодший бакалавр

Розробник - Бабій Інна Володимирівна, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач методист ВСП «Уманський фаховий коледж технологій та бізнесу УНУС»

Програма затверджена на засіданні циклової комісії обліково-фінансових та економічних дисциплін. Протокол від 05 січня 2024 року № 6

Голова циклової комісії Юлія МЕЛЬНИК

Вступ

Підготовка, ухвалення і реалізація менеджерами ефективних управлінських рішень вимагає від них комплексу знань щодо класичних підходів та інноваційного інструментарію управління. Оскільки вектор діяльності менеджерів охоплює управління як організаційною, так і функціональною складовими діяльності організації та повинен враховувати загальні закономірності розвитку ринкового середовища, опанування майбутніми фахівцями цієї професійної специфіки доцільно реалізовувати на описовій та аналітичній базі діяльності сучасних організацій.

Такий підхід дозволяє набувати фахові компетенції шляхом перетворення отриманих теоретичних знань в управлінські рішення щодо діяльності реальних вітчизняних та зарубіжних організацій. Враховуючи це, опанування майбутніми фахівцями класичного функціонального та процесного підходів до управління з реалізацією новітніх підходів є надзвичайно важливим завданням для формування нової генерації менеджерів.

Оволодіння знаннями з дисципліни “Менеджмент” значно розширить і поглибить кругозір здобувачів освіти як майбутніх фахівців та надасть їм впевненості в прийнятті рішень в майбутній діяльності, дасть можливість, як майбутнім менеджерам, впевнено і вірно будувати ділові та етичні відносини з партнерами по бізнесу.

1. Мета, завдання навчальної дисципліни, компетентності та очікувані результати навчання

Предметом вивчення навчальної дисципліни є управлінські та міжособові відносини, які складаються в процесі виконання певних функцій з метою оптимізації функціонування господарюючих суб'єктів і створення умов, за яких найбільш ймовірно і з мінімальним ризиком реалізуються стратегічні й тактичні цілі.

Метою навчальної дисципліни “Менеджмент” є формування комплексу теоретичних знань і практичних навичок у галузі менеджменту, сучасного управлінського мислення, розуміння концептуальних засад системного управління,

набуття вмінь та навичок аналізу процесів і явищ, які протікають в організації, умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, набуття вмінь розробки й прийняття управлінських рішень.

Завдання навчальної дисципліни “ Менеджмент” є вивчення основ сучасного менеджменту; принципів функціонування управлінських систем; методів та інструментів реалізації функцій менеджменту, інструментарію обґрунтування управлінських рішень щодо розвитку підприємств і організацій різних видів економічної діяльності та форм господарювання; забезпечення економічної безпеки; формування стратегій розвитку підприємств.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувач освіти оволодіває такими компетентностями та набуває таких результатів навчання:

Інтегральна компетентність. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів фінансової науки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності:

- ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності:

- СК 1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв’язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами законодавства.
- СК 3. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної і світової фінансових систем та їх структури.

- СК 4. Розуміння принципів організації фінансових відносин.
- СК 6. Здатність складати й аналізувати фінансову звітність.
- СК 10. Здатність здійснювати ефективні комунікації між фахівцями і користувачами послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи та страхування

Результати навчання:

- РН 02. Володіти державною та іноземною мовами для складання ділових паперів і комунікації у професійній діяльності.
- РН 03. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.
- РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.
- РН 08. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.
- РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.
- РН 11. Формувати й аналізувати форми фінансової звітності та правильно інтерпретувати отриману інформацію.
- РН 12. Володіти методичним інструментарієм здійснення базових контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- РН 13. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування для досягнення спільної мети.
- РН 14. Застосовувати інновації у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- РН 15. Виявляти навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструвати гнучке мислення, відкритість до нових знань.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні основи менеджменту

Тема 1.1. Вступ до менеджменту.

Сутність, значення та види менеджменту. Необхідність та суть управління сумісною діяльністю. Сутність менеджменту та управління. Рівні та сфери

менеджменту. Цілі та завдання менеджменту. Менеджмент як самостійний вид професійної діяльності, предмет, об'єкт і задачі менеджменту. Наукові основи менеджменту: загальні принципи та методи дослідження, закони і закономірності менеджменту, принципи менеджменту. Роль менеджменту в суспільстві. Етичні виміри менеджменту

Тема 1.2. Розвиток теорії і практики менеджменту.

Еволюція управлінської думки. Передумови виникнення науки управління. Класична теорія менеджменту: школа наукового управління; адміністративна школа управління. Неокласична теорія менеджменту: школа поведінки та школа людських стосунків. Кількісна теорія менеджменту: школа науки управління. Інтегровані підходи до управління: процесний підхід до управління; системний підхід до управління; ситуаційний підхід до управління. Сучасні напрямки розвитку науки управління: тенденція підсилення технократичного аспекту менеджменту; орієнтація на технічні та технологічні нововведення; гуманізація управління; поєднання інтересів бізнесу, суспільства та людини; інтернаціоналізація менеджменту.

Тема 1.3. Організація як об'єкт менеджменту.

Поняття та ключові характеристики організації. Види організацій. Зміст та основні фактори внутрішнього та зовнішнього середовища організації (фірми). Життєвий цикл організації та його основні стадії. Сутність організаційного розвитку. Культура організації. Рівні організаційної культури. Методи підтримки культури організації. Соціальна відповідальність організації (бізнесу).

Тема 1.4. Комунікації в менеджменті.

Процес комунікації. Поняття “комунікація” та її роль в системі управління. Модель процесу комунікації. Основні етапи процесу комунікації. Змістовна характеристика етапів процесу комунікації.

Міжособові та організаційні комунікації. Основні методи міжособових комунікацій. Переваги і недоліки кожного з методів міжособових комунікацій. Поняття «організаційні комунікації». Формальні і неформальні комунікації в організації. Міжрівневі, горизонтальні та діагональні комунікації. Комунікаційні мережі. Базові типи комунікаційних мереж і критерії ефективності їх застосування.

Мережа неформальних комунікацій.

Управління комунікаційними процесами. Перешкоди на шляху до ефективної комунікації: фільтрація; вибіркове сприйняття; семантичні перешкоди; поганий зворотній зв'язок; соціокультурні відмінності між відправником та одержувачем повідомлення; інформаційні перевантаження. Методи подолання перешкод до ефективної комунікації. “Вікно Джохарі”. Стиль міжособових комунікацій. Стратегії підвищення ефективності комунікацій.

Модуль 2. Функції менеджменту

Тема 2.1. Планування як загальна функція менеджменту

Сутність планування як функції управління. Поняття “планування”. Місце планування з-поміж функцій управління. Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування: визначення цілей; розробка стратегії; надання стратегії конкретної форми. Типи планів в організації. Ситуаційні фактори планування: рівень управління; життєвий цикл організації; ступінь невизначеності середовища.

Цілі управлінського планування. Поняття “мета” в управлінні та класифікація цілей організації. Вимоги до слушно сформульованих цілей. Традиційний процес постановки цілей. Концепція управління за цілями (концепція МВО). Зміст основних етапів управління за цілями. Переваги та недоліки управління за цілями.

Стратегічне планування. Поняття “стратегія”. Значення та необхідність розробки стратегії. Елементи стратегії. Рівні стратегії: загальнокорпоративна стратегія; стратегія бізнесу; функціональна стратегія. Піраміда стратегій. Процес формулювання стратегії. Визначення місії фірми. Зовнішній аналіз: сприятливі можливості та загрози. Внутрішній аналіз: сильні та слабкі сторони організації. SWOT-аналіз. Визначення конкретних цілей діяльності організації. Аналіз стратегічних альтернатив та вибір стратегії. Методи вибору загальнокорпоративної стратегії. Вибір стратегії бізнесу (типові стратегії М.Портера). Функціональні стратегії. Надання стратегії конкретної форми. Тактичні та оперативні плани. Програми. Політика. Стандартні операційні процедури. Правила.

Тема 2.2. Організація як загальна функція менеджменту.

Сутність функції організації. Сутність функції організації та її місце в системі управління. Поняття “організаційна діяльність”. Складові організаційної діяльності. Організаційна структура як результат організаційної діяльності: ступінь складності; ступінь формалізації, ступінь централізації.

Основи теорії організації. Класична теорія організації: принципи організації А.Файоля; модель бюрократичної організації М.Вебера. Характеристики “ідеальної бюрократії”. Сильні та слабкі сторони бюрократичної моделі організації. Поведінковий підхід в теорії організації. Ситуаційний підхід в теорії організації. Результати досліджень взаємозв’язків технологія – структура Дж.Вудворд і Ч.Перроу. Вплив розмірів організації на її структуру. Механістична і органічна структура Т.Барнса і Дж.Сталкера. Характер впливу середовища на структуру організації в концепції Лоуренса-Лорша. Взаємозв’язок стратегії і структури. Форми організаційних рішень за Г.Мінцбергом.

Основи організаційного проектування. Проектування робіт в організації: аналіз виробничих операцій; проектування робіт. Методи перепроєктування робіт. Модель характеристик роботи Р.Хекмана. Департаменталізація. Делегування повноважень. Діапазон контролю. Типи посадових зв’язків підлеглий–керівник за В.А.Грайкунасом. Фактори, що впливають на частоту та кількість посадових зв’язків. Висока та плоска структури управління. Механізми координації.

Типи організаційних структур управління. Фактори формування організаційної структури управління. Переваги та недоліки різних типів організаційних структур. Методи вибору типу організаційної структури.

Управління організаційними змінами. Сутність організаційних змін. Процес організаційних змін. Модель процесу організаційних змін К.Левіна. Етапи процесу організаційних змін. Причини опору організаційним змінам і методи подолання опору змінам. Вибір тактики проведення організаційних змін.

Тема 2.3. Мотивація як загальна функція менеджменту.

Сутність поняття «мотивація» та мотиваційний процес. Співвідношення спонукання, мотивації та винагороди. Роль заохочення та стягнення в ефективності

мотивації. Первинні теорії мотивації. Змістовні теорії мотивації. Процесуальні теорії мотивації. Сучасні системи та форми стимулювання праці.

Тема 2.4. Контроль як загальна функція менеджменту.

Поняття та процес контролю. Поняття “контроль” та його місце в системі управління організацією. Модель процесу контролю. Етапи процесу контролю. Вимірювання реальних процесів, що здійснюються в організації (основні методи вимірювання, їх переваги і недоліки; об’єкти управлінського контролю). Порівняння результатів реального виконання з встановленими стандартами. Реакція на порівняння (можливі варіанти дій керівника). Види управлінського контролю. Характеристики ефективної системи контролю. Дисфункціональний ефект системи контролю.

Інструменти управлінського контролю. Основні складові фінансового контролю. Фінансовий аналіз. Аналіз фінансової звітності (баланс, звіт про прибутки і збитки, звіт про рух готівки). Аналіз фінансових коефіцієнтів. Аналіз беззбитковості. Визначення точки беззбитковості. Поняття «бюджет» і його сутність як інструменту контролю. Цілі складання бюджетів. Типологія бюджетів. Процедура складання бюджетів (бюджетування). Переваги та недоліки бюджетного контролю. Зовнішній та внутрішній аудит. Інструменти операційного контролю. Механізм складання графіку Ганта. Сутнісна характеристика сітьового графіку. Метод оцінки та перегляду планів (метод PERT). Метод критичного шляху (CPN). Загальна характеристика систем управління запасами та методів статистичного контролю якості.

Контроль поведінки робітників в організації. Модель процесу контролю поведінки робітників. Змістова характеристика основних етапів контролю поведінки робітників. Підходи до оцінки діяльності виконавців в організації. Складові прямого управлінського контролю поведінки робітників. Непрямий управлінський контроль поведінки робітників.

Модуль 3. Ефективність менеджменту

Тема 3.1. Керівництво та лідерство в організації.

Суть процесу керівництва та лідерства. Загальна характеристика керівництва. Місце і роль керівника в системі управління. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Стилi керівництва та типи менеджерів. Сутність і основи лідерства. Зміст поняття лідерства в управлінні організацією. Типологія лідерів. Фактори та передумови формування стилів керівництва. Характеристика та класифікація стилів керівництва. Конфлікти як об'єкт керівництва. Сучасні типи ефективних лідерів. Влада як елемент примушення. Форми, шляхи вдосконалення керівництва колективом.

Тема 3.2. Методи обґрунтування та прийняття управлінських рішень

Сутність і види управлінських рішень. Умови прийняття управлінських рішень. Технологія розробки рішень. Взаємозалежність рішень. Моделі та методи оптимізації рішень. Якість управлінських рішень. Досягнення американського та японського менеджменту в галузі прийняття та забезпечення виконання управлінських рішень. Процес прийняття управлінських рішень. Підходи до оптимізації управлінських рішень. Право прийняття управлінських рішень. Організація і контроль виконання рішень. Способи моделювання.

Тема 3.3. Управління конфліктами, змінами і стресами.

Природа конфлікту та управління конфліктною ситуацією в організації. Види конфліктів. Умови та причини виникнення конфліктів. Типи темпераменту та характеру людини. Методи розв'язання конфліктів. Природа організаційних змін та управління ними. Організаційний розвиток. Стреси, фактори, що їх викликають та шляхи уникнення.

Тема 3.4. Ефективність менеджменту організації.

Видова класифікація ефективності організації: індивідуальна, групова, загальноорганізаційна. Поняття продуктивності організації. Комплексний підхід до питань продуктивності. Управління за критерієм продуктивності. Особливості оцінки різновидів ефективності. Системи показників економічної, організаційної та соціальної ефективності менеджменту, їх склад і методи визначення. Напрями підвищення ефективності управління організацією.

3. Список рекомендованої літератури

Основна

1. Гуторова О.О. Менеджмент організації : навч. посібник / О.О. Гуторова. – Х.: Харк. нац. аграр. ун-т. – Х.: ХНАУ, 2017. – 267 с.
2. Кібік Ольга Миколаївна. Менеджмент і маркетинг [Текст]: навч.-метод. посіб. / О. М. Кібік, В. О. Котлубай, К. В. Белоус. - Одеса: Фенікс, 2017. – 115 с.
3. Коваленко Інна Миколаївна. Менеджмент [Текст]: підруч. для студентів спец. менеджмент, економіка підприємства / І. М. Коваленко, М. П. Коваленко, В. С. Коршунов; за заг. ред. д-ра фіз.-мат. наук, проф. Коваленко М. П.; [Міжнар. гуманітар. ун-т]. - Одеса: Букаєв Вадим Вікторович [вид.], 2017. – 361 с.
4. Основи менеджменту. Теорія і практика: Навч. посіб. / Г.Є. Мошек, І.П. Миколайчук, Ю.І. Палеха, Ю.В. Поканєвич, А.С. Соломко, О.В. Коваленко, Н.В. Коваленко, В.С. Ціпурина, Г.П. Сиваненко, О.І. Белова; за заг. ред. проф. Мошека Г.Є. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. – 528 с.
5. Менеджмент: Навч. посіб. / Тарас Дудар, Володимир Дудар, Роман Волошин– Київ: Видавництво Центр учбової літератури, 2024. – 336 с.
6. Менеджмент: Навч. посіб. / Віталій Рудьєв, С. Гуткевич– Київ: Видавництво Центр учбової літератури, 2021. – 312 с.
7. Менеджмент: Курс лекцій. /Діана Кучеренко– Київ: Видавництво Центр учбової літератури, 2020. – 184 с.
8. Менеджмент організацій: теорія та практика: Навч. посіб. /М. мальська, С. Білоус. – Київ: Видавництво SBA-print, 2019. – 190 с.
9. Менеджмент [Текст]: навч. посіб. для здобувачів ступеня вищ. освіти бакалавра спец. "Менеджмент" / Д. Т. Бікулов [та ін.]; Запоріж. нац. ун-т. - Запоріжжя: Запоріж. нац. ун-т, 2017. - 359 с.
10. Менеджмент і адміністрування [Текст]: навч. посіб. (для студентів ден. і заоч. форм навчання напряму підгот. 073 "Менеджмент") / І. Т. Кіщак [та ін.]; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського, Ф-т економіки, Каф.

менеджменту орг. та зовнішньоекон. діяльності. - Миколаїв: Швець В. М., 2017. - 343 с.

11. Менеджмент. Практичні і лабораторні заняття [Текст]: навч. посіб. / [О. Є. Кузьмін та ін.]; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - 4-те вид., допов і перероб. - Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2017. - 170 с.
12. Муромець Наталія Євгенівна. Менеджмент [Текст]: навч. посіб. / Муромець Н. Є., Мирошніченко Ю. В., Корсаков Д. О.; Харків. торг.-екон. ін-т Київ. нац. торг.-екон. ун-ту. - Харків: Мезіна В. В., 2017. - 322 с.
13. Сучасний менеджмент у питаннях і відповідях. Навчальний посібник / А.М. Балашов, Г.Є. Мошек, В.В. Молдован, Д.І. Полутов, А.С. Соломко, Н.В. Ткаченко; заг. редакція д.н.держ.упр., проф. Балашова А.М. та к.е.н., проф. Мошека Г.Є. – К.: Алерта, 2018. – 620 с.

Додаткова

1. Вдовічен А. А., Чичун В. А., Полянко Г. О. Сучасні концепції менеджменту та їх застосування на підприємствах. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 19-20. С. 29–34. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/19-20_2020/7.pdf.
2. Гальків Л. І., Жила Д. О., Фетько І. В. Менеджмент економіки щастя: статистично-аналітичні виміри на прикладі студентської молоді. Інфраструктура ринку. 2021. Вип. 52. С. 152–156. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2021/52_2021/29.pdf.
3. Клочан І. В., Трегубов О. С., Гнатенко І. А., Парохненко О. С. Управління розвитком підприємництва в інноваційній економіці: моделювання ефективного використання ресурсів та мінімізація трансакційних витрат. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 17. С. 5–10. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/17_2021/3.pdf.
4. Корбутяк А.Г., Одайська Н.М. Оптимізація структури капіталу підприємства. Економіка і суспільство. Вип. 16. 2018. С. 375-381.
5. Котовська І. В., Юрик Н. Є. Дослідження етапів стратегічного планування в контексті управління діяльністю підприємств. Інфраструктура ринку. 2020. Вип. 39. С. 183–189. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2020/39_2020_ukr/32.pdf.

6. Ложачевська О. М., Ольшанський О. В., Гнатенко І. А., Снітко Є. О. Державні пріоритети розвитку інноваційного підприємництва в системі менеджменту в умовах діджиталізації суспільства. Ефективна економіка. 2021. № 7. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2021/9.pdf.
7. Лозовський О. М., Гусак К. Ю. Шляхи оптимізації системи менеджменту підприємства. Ефективна економіка. 2019. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2019/48.pdf.
8. Маркіна І. А., Таран-Лала О. М., Яхницька В. П. Стратегічні аспекти ефективності менеджменту стійким розвитком підприємства в умовах конкурентного бізнес-середовища. Економіка та держава. 2020. № 11. С. 24–27. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/11_2020/6.pdf.
9. Мізіна О. В., Криворучко К. О. Антикризове управління у сучасному менеджменті підприємств. Ефективна економіка. 2018. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2018/71.pdf.
10. Мних Є.В. Аналіз і контроль в системі управління капіталом підприємства: навч. посіб. К.: КНТЕУ. 2019. 232 с.
11. Онешко С. В. Сучасні системи управління інноваційним промисловим підприємством: структури, функції, проблемні ситуації. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 19. С. 32–39. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/19_2021/8.pdf.
12. Решетник Н.І., Насікан Н.І., Клименко О.М., Світлична К.С., Сусллова Т.О. Стратегічний фінансовий менеджмент у діяльності корпорацій. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики. 2021. № 2(37). С. 134–141.
13. Роганова Г.О., Котлярова М.А. Аналіз та оптимізація структури капіталу підприємства. «Modern Economics». №27. 2021. С. 166-175. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/27-2021/rohanova.pdf>
14. Сердюков К., Тимчук Х. Управління грошовими потоками підприємства. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. Вип. 4 (21). С. 522–527.

15. Шпак Н., Кісь С. Особливості формування системи менеджменту "розумними підприємствами". Економіка та суспільство. 2022. № 42. URL:<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1652/1589>.
16. Якимчук Т., Лисенко О. Місце аналізу в системі менеджменту підприємства. Економіка та суспільство. 2022. № 42. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1598/1537>.
17. Ясинська Д.В., Добровольська О.В. Сучасна парадигма діагностики фінансового стану підприємства в період кризи. Економічний простір. 2021. № 166. С. 81-84.

Ресурси мережі Інтернет:

1. Електронний формат наукових журналів: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.search.global.epnet.com>.
2. Єдиний інформаційний масив даних про емітентів цінних паперів: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.smida.gov.ua>.
3. Загальнодоступна інформаційна база даних Державної комісії з 18 цінних паперів та фондового ринку: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <https://stockmarket.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua.
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua.
6. Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: www.bank.gov.ua.
7. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. Вернадського. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua.
8. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. – Режим доступу: www.imf.org.
9. Офіційний сайт Міністерства економіки України. – Режим доступу: www.me.gov.ua.
10. Офіційний сайт Музею грошей Національного банку України. – Режим доступу: <https://museum.bank.gov.ua/museum>.

- 11.Офіційний веб-портал Верховної Ради України: [Електронний ресурс].
Режим доступу: <http://rada.gov.ua>.
- 12.Офіційний веб-сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua>.
- 13.Сайт про гроші та особисті фінанси. – Режим доступу: <https://www.cointocoin.com.ua>.
- 14.Сайт Державної служби статистики України: [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
- 15.Сайт Національного Інституту стратегічних досліджень: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www. niss.gov.ua](http://www.niss.gov.ua).
- 16.Законодавство України. – Режим доступу: www.zakon/rada.gov.ua.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Контроль знань і умінь студентів з дисципліни здійснюється відповідно до системи організації освітнього процесу. Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування. Формою підсумкового контролю є залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання

Для підсумкової діагностики успішності навчання використовується усний, письмовий, тестовий, графічний та програмований контроль, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки.